

výtka odvolatelova, že první soud nesprávně posoudil věc, když uznal, že okresní Národní výbor byl vybaven úřední mocí, které staniční úřad uposlechnouti musel. Stačí úplně skutečnost, že okresní Národní výbor jednal k nařízení ministerstva zásobovacího, což je bezvadně zjištěno a zřejmo i z dodatných ještě disposic téhož ministerstva, zejména z přijetí peněz za vepře (podsvinčata), v R. prodané. Lhostejno je pak, komu ministerstvo provedení svého nařízení uložilo, stačí, že ono k němu bylo povoláno. Námitka, že okresní Národní výbor nejednal k rozkazu dotýčného ministerstva, poněvadž prý nebylo lze naléztí písemných dokladů, je vůči bezvadnému zjištění, že se tak skutečně stalo, lhostejnou. Ostatně dispoice, o kterou jde, musela přirozeně být dána a provedena ihned, tudíž telefonicky, jednání písemné bylo vyloučeno již proto, že by zásilku nebylo stihlo a účel, zamezení vývoz vepřů za hranice, byl by býval zmařen. Okresní Národní výbory byly orgány tehdejší revoluční vlády. Moci se ujaly samy nebo k nařízení Národního výboru v Praze a za souhlasu tohoto vykonávaly skutečně v okresích úřední správní jednání v dorozumění s okresními úřady politickými, později také s ministerstvy. Dukaz, že úřední jich charakter byl uznán, je skutečnost, že byly pak, když jich více třeba nebylo, rozpuštěny usnesením ministerské rady v době od 15. prosince 1918 do 1. ledna 1919.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Žalobce se domáhá náhrady škody z nedodržení dopravní smlouvy. Podle zjištění rozsudku soudu procesního, které i soud odvolací svému rozhodnutí za základ položil, byla zásilka selat, o niž jde, členy okresního Národního výboru ve stanici v R. zabavena. Poněvadž v dobách těch, totiž v prosinci 1918 v trvajícím po převratu prvním zmatku utvořené Národní výbory skutečně vládní moc vykonávaly a také skutečně jedinou autoritou byly, na niž udržování pořádku a vedení správy záviselo, nemohla správa dráhy rozkazu Národního výboru se opřít a pod nátlakem tohoto rozkazu také zabavená u ní selata vydala a nastal tudíž v § 84 žel. dopr. ř. uvedený případ vyšší moci, který dráhu od ručení za dopravované zboží exkulpuje. Žaloba byla tudíž po právu zamítnuta a není tu důvodu dovolacího § 503 čís. 4 c. ř. s. Vzhledem k tomu, že zabavovatelé zabavovali a dráze oznamovali, že tak činí jménem Národního výboru v R., jehož členy byli, nic na tom nezáleží, zda si zprvu nebo později vymohli svolení nebo schválení od ústřední vlády v Praze. V době, kdy rozkaz udělovali, představovali členové Národního výboru nejvyšší správní a výkonou moc v okrese, jíž dráha právě vzhledem k tomu podlehlá a rozkazy jí dané vykonala. Exkulpační důvod § 84 žel. dopr. ř. tu nastal bez ohledu na to, zda ústřední vláda Národnímu výboru okresnímu k zakročení rozkaz nebo svolení dala, a zbytečno by bylo v tom ohledu důkazy připouštět, jelikož jde vzhledem k důvodu žaloby o okolnost nerozhodnou a nelze proti rozsudku uplatňovati ani duved dovolací § 503 čís. 2 c. ř. s.

Čís. 965.

Soud vyšší stolice může zrušiti rozsudek pro nezhojitelnou nepřislusnost procesního soudu první stolice.

Příslušnost dle § 49 čís. 6 j. n. vztahuje se nejen na čeleď, nýbrž i na jiné osoby ve služebním poměru, patřící ku členům domácnosti.

(Rozh. ze dne 8. března 1921, R II 21/21.)

Žalobkyně tvrdila v žalobě, že žalovaná ji vzala před 10 lety do domácnosti své, již sdílela se spolužalovaným svým manželem, slibujíc jí, že ji bude vychovávat, že za práce a posluhu v jejich domácnosti stane se jejich schovankou a bude její dědičkou, že konala po té žalované služby jako služka v domácnosti a na poli a že nedostávala ničeho jiného nežli stravu a něco šatstva, že v roce 1919 ji žalovaná vyhnala, pročez domáhá se na žalované náhrady za služby, jí vykonané, uvádějíc, že nkonala žalovaným práci zadarmo, nýbrž v naději na příští úplatu a že z předchozího jest nyní zřejmo, že žalovaná jí nedala svého majetku. **K r a j s k ý s o u d**, u něhož žaloba byla vznesena, rozhodl o ní věcně. **O d v o l a c í s o u d** zrušil rozsudek prvního soudu i celé jemu předcházejší řízení a žalobu odmítl. **D ů v o d y**: Dle tvrzení žaloby opírá žalobkyně žalobní nárok o služební poměr ve smyslu §§ 1151 a 1152 obč. zák., na základě něhož k vyzvání žalovaných a pro ně jako člen jejich domácnosti konala práce domácí i polní. Pro otázku příslušnosti jsou tyto okolnosti směrodatnými. Dle § 49 čís. 6 j. n. náležejí spory ze smluv služebních mezi zaměstnavateli a služebními, nebo jinými osobami ve služebním poměru, patří-li ku členům domácnosti zaměstnavatele, bez ohledu na cenu sporného předmětu na soudy okresní. Byl tedy k rozhodnutí tohoto sporu příslušným soud okresní. Jelikož pak bylo ve sporu tomto rozhodnuto soudem, jenž ani výslovnou dohodou stran nemůže býti učiněn pro tento spor příslušným, jscu rozsudek a celé jemu předcházející řízení zmatečnými a bylo podle §§ 43, 104 odstavec druhý j. n. a dle §§ 477 čís. 3, 478 odstavec první, 494 c. ř. s. uznati jak shora uvedeno.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl rekursu.

D ů v o d y:

Dovolací soud poukazuje žalobkyni na důvody napadeného usnesení odpovídající věcnému a právnímu stavu tohoto sporu, jež nebyly vyvráceny obsahem rekursu. K jeho vývodům se podotýká, že tu není předpokladů § 45 j. n., jelikož sborový soud první stolice se vůbec nezabýval otázkou věcné příslušnosti ani nevynesl výslovného rozhodnutí ve smyslu tohoto §. Odpověď ministerstva spravedlnosti k § 43 j. n. prohlašuje sice, že rozhodnutí o nezhojitelné nepřislušnosti z moci úřední musí se státi před rozsudkem a že takový výrok po vynesení rozsudku jest nepřipustným, avšak tato poznámka vztahuje se patrně jen na první stolicí a nezměňuje ničeho na povinnosti soudu odvolacího, dotýčné rozsudky z moci úřední ve smyslu §§ 471 čís. 6, 477 čís. 3, 478 a 494 c. ř. s. zrušiti (Komentář Neumann k § 43 j. n. str. 138, čís. 2 a k § 45 j. n. str. 143 č. 1 odst. 2). Nesprávným jest dále názor žalobkyně, že se v tomto případě nejedná o služební poměr ve smyslu § 49, čís. 6 j. n., nýbrž o žalobu z obohacení. Žalobkyně přece sama tvrdí, že žalovaná vzali si ji do své domácnosti, slibujíc jí, že ji budou vychovávat, že za práce a posluhu stane se jejich schovankou a bude jejich dědičkou, dále že vykonávala

jako člen jejich domácnosti veškeré práce jako služka doma i na poli. Žalobkyně opírá tedy patrně svůj nárok o služební poměr ve smyslu §§ 1151 a 1152 obč. zák. a § 49 čís. 6 j. n., jenž má na mysli nejen čeleď, nýbrž i jiné osoby ve služebním poměru, patří-li ku členům domácnosti, na př. i děti. (Viz rozhodnutí nejvyššího soudního dvoru ve Vídni ze dne 6. března 1912 R II 193/12 a komentář Neumannův k § 49 čís. 6 j. n. str. 158.)

Čís. 966.

Lhůta, na kterou byla exekuce vyklizením odložena (nařízení ze dne 25. června 1920, čís. 409 sb. z. a n.), počíná se dnem, kdy doručeno usnesení, odklad povolující, nikoli teprve dnem pravomoci tohoto usnesení.

(Rozh. ze dne 8. března 1921, R II 102/21.)

Exekuce vnuceným vyklizením z bytu byla soudem exekučním dvakráte odložena. Poprvé stalo se tak usnesením ze dne 5. října 1920 (doručeno 11. října 1920), jež pak bylo nahrazeno právoplatným usnesením ze dne 17. prosince 1920 (doručeno 21. prosince 1920), po druhé pak napadeným usnesením ze dne 10. ledna 1921 a to pokaždé na tři měsíce. V usnesení ze dne 10. ledna 1921 bylo vysloveno, že odklad končí dnem 21. června 1921. K rekursu vymáhajícího věřitele stanovil rekursní soud konec lhůty, na niž odklad povolen, dnem 12. dubna 1921. **Důvody:** Stěžovatelka napadá usnesení prvního soudu potud, že konečná lhůta odkladu exekuce byla stanovena dnem 21. června 1921 a nikoliv dnem 11. dubna 1921 a dovozuje v rekursu, že rekurs proti usnesení, kterým se povoluje odklad exekuce, nemá odkladného účinku. Tento názor stěžovatelky dlužno sdíleti, ježto dle ustanovení § 67 odstavec druhý ex. ř. má rekurs odkladný účinek jen v případech, v zákoně zvlášť označených, a k těmto případům rekurs proti usnesení, exekuci odkládajícímu, nepatří. První usnesení o povolení odkladu exekuce bylo povinnému doručeno dne 11. října 1920 a počala tedy tříměsíční lhůta k odkladu exekuce dle ustanovení § 125 c. ř. s. a § 78 ex. ř. běžeti dnem 12. října 1920 a skončila dnem 12. ledna 1921. Při dalším povolení odkladu exekuce na 3 měsíce (§ 1 odstavec druhý nař. ze dne 25. června 1920, čís. 409 sb. z. a n.) uplynula tedy lhůta dnem 12. dubna 1921.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Napadené usnesení bylo správně odůvodněno a dlužno poukázati stěžovatele k jeho důvodům. Není správným názor stěžovatelův, dle kterého jest počítati odklad exekuce teprve ode dne doručení odkládacího usnesení ze dne 17. prosince 1920, t. j. ode dne 21. prosince 1920, a že tedy odklad končí se teprve dnem 21. června 1921. Vzhledem k ustanovení § 67 odstavec druhý ex. ř. bylo tříměsíční lhůtu odkládací počítati již od 11. srpna 1920, jak to doloženo v rekursním rozhodnutí; druhý odklad exekuce končí se tedy správně dnem 11. dubna 1921, nikoliv však dnem 12. dubna 1921, jak soud rekursní mylně za to má, nepřihlížeje